

แนวทางการพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทย ไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายหลังการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ไทย-ซาอุดีอาระเบีย

นภัสวรรณ มณีวงศ์^{1*} บัณฑิต อารอมัน²

^{1*,2} วิทยาลัยนานาชาติอิสลามกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกริก

ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: napasswan032539@gmail.com^{1*}

วันรับ: 2 มีนาคม 2568 วันแก้ไข: 14 เมษายน 2568 วันตอบรับ: 21 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษามาตรฐานต่างๆสำหรับการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของผู้ประกอบการไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ตามข้อกำหนดมาตรฐานของประเทศซาอุดีอาระเบีย 2) เพื่อศึกษากระบวนการผลิตของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย 3) เพื่อศึกษาโอกาสและความท้าทาย ข้อได้เปรียบทางการค้า ศักยภาพการแข่งขัน ของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยในการส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย และ 4) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยให้สอดคล้องกับประเทศซาอุดีอาระเบียตามหลักมาตรฐานการนำเข้าของประเทศซาอุดีอาระเบีย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักวิชาการที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการที่ได้ส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานฮาลาลของประเทศปลายทางที่ส่งออกสินค้าทำให้กระบวนการผลิตสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกเพื่อการส่งออกมีภาระและต้นทุนแก่ผู้ประกอบการมากกว่าการส่งออกสินค้าทั่วไป ศึกษาด้านปัญหาของระบบห่วงโซาอาหารตั้งแต่ต้นน้ำในเรื่องของการทำฟาร์มปศุสัตว์ การขอรับรองมาตรฐานฮาลาล การส่งออกตามมาตรฐานการนำเข้าสินค้าของการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย การวิเคราะห์โอกาสทางการค้าเพื่อหาช่องทางการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น การดึงดูดเด่นในตัวสินค้าของประเทศไทย เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาที่เป็นมาตรฐานของการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของประเทศไทยที่มีจุดเด่นเหนือคู่แข่งในตลาดโลก

คำสำคัญ: มาตรฐานการส่งออก, สินค้ากลุ่มสัตว์ปีก, ฮาลาล, รื้อฟื้นความสัมพันธ์, ประเทศซาอุดีอาระเบีย

Guidelines for developing standards for exporting Halal Thai Poultry Products for Thai Entrepreneurs to Saudi Arabia After the Restoration of Thai-Saudi Relations

Napasswan Maneewong^{1*}, Bandit Aroman²

^{1*,2}International Islamic College Bangkok, Krirk University, Thailand

Corresponding Author; E-mail: napasswan032539@gmail.com ^{1*}

Received: 2 March 2025 Revised: 14 May 2025 Accepted: 21 May 2025

Abstract

This research was conducted with the following four key objectives: (1) to explore the various regulatory standards governing the export of poultry products from Thai enterprises to the Kingdom of Saudi Arabia, in accordance with Saudi import regulations (2) to investigate the halal production processes employed by Thai poultry producers for exports destined for the Saudi market (3) to analyze the opportunities, challenges, competitive advantages, and trade potential of Thai halal poultry products in Saudi Arabia; and (4) to develop strategic recommendations for enhancing Thailand's halal poultry export standards to be fully aligned with Saudi Arabia's import requirements.

The study adopted a qualitative research methodology, utilizing in-depth interviews with scholars, subject matter experts, and business operators who have experience exporting poultry products from Thailand to Saudi Arabia.

Moreover, this research underscores the importance of identifying emerging trade opportunities and leveraging Thailand's unique product strengths—namely, its reputation for high-quality production and robust food safety practices. These elements can serve as key drivers in formulating a strategic framework for advancing the standards of Thai halal poultry exports, thereby enhancing their competitiveness in the global marketplace

Keywords: Export Standards, Poultry Products, Halal, Reestablish Relations, Saudi Arabia

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงต้นปี 2566 ซึ่งเป็นโอกาสครบรอบ 1 ปี พื้นความสัมพันธ์ไทย-ซาอุดีอาระเบีย รัฐบาลขับเคลื่อนการส่งออกสินค้าฮาลาลไทยไปซาอุดีอาระเบียได้สำเร็จ หลังสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (The Central Islamic Council of Thailand: CICOT) ได้รับการรับรองและผ่านหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานอาหารและยาของซาอุดีอาระเบีย (Saudi Food and Drugs Authority: SFDA) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยได้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือกับฝ่ายซาอุดีอาระเบียในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร เป็นผลให้มีความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยล่าสุด คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งมีนโยบายให้ฝ่ายกิจการฮาลาลสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (CICOT) ดำเนินการยื่นเป็นสมาชิกกับหน่วยงานอาหารและยา (Saudi Food and Drugs Authority: SFDA) ประเทศซาอุดีอาระเบียที่กำลังดูแลเรื่องการนำเข้าสินค้าฮาลาล โดยเพิ่มชื่อ CICOT เป็นสมาชิกในฐานะเป็นหน่วยงานรับรองฮาลาล และเป็นผู้ออกเครื่องหมายรับรองฮาลาลของประเทศไทย ซึ่งเป็นเครื่องหมายเดียวที่ใช้ในการรับรองฮาลาลของประเทศไทยและกำกับดูแลโดยองค์ศาสนา ส่งผลให้การรับรองฮาลาลและเครื่องหมายรับรองฮาลาลของประเทศไทยผ่านหลักเกณฑ์ที่หน่วยงาน SFDA กำหนด ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (พิเศษพร, 2566)

ในขณะที่การศึกษานโยบายการส่งเสริมการส่งออกอาหารฮาลาลไทยพบว่าการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลมีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในตลาดตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดหลักของกลุ่มผู้บริโภคมุสลิม การที่ไทยมีมาตรฐานฮาลาลที่เข้มงวดและได้รับการรับรองจากหน่วยงานสากล ทำให้สินค้าอาหารฮาลาลของไทยได้รับความไว้วางใจและสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การจัดการด้านการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลยังช่วยสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอาหารไทยในตลาดโลกอีกด้วย (สาธิตา, 2554)

ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์และโอกาสทางการค้าระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบียจะมีความคืบหน้าไปในทิศทางที่ดีกระบวนการต่างๆของการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานฮาลาล การขอรับรองฮาลาล และในเรื่องขั้นตอนการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยซึ่งยังไม่ได้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน จึงอาจสร้างขั้นตอนหรือความยุ่งยากเกินความจำเป็นให้แก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ การรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอาหารไทย เนื่องจากมาตรฐานฮาลาลช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ในตลาดสากล โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศมุสลิมที่มีข้อกำหนดด้านศาสนาสำหรับการบริโภคอาหาร การจัดการรับรองที่เป็นระบบสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและเพิ่มโอกาสในการขยายตลาด (อริยา, 2559)

บทความวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งนำเสนอแนวทางการพัฒนามาตรฐานเพื่อการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยใช้ให้เห็นถึงกฎระเบียบ มาตรฐานเพื่อการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยถึงภายหลังที่มีการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบียว่ามีโอกาสในการส่งออกไปในทิศทางใดโดยมุ่งเน้นและพัฒนาเกี่ยวกับมาตรฐานฮาลาลในเรื่องการรับรองฮาลาล ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ เพื่อการส่งออก (กวี, 2565) การศึกษาในกระบวนการการผลิตสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทย ตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำ ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) กระบวนการในวงจรการผลิตผลิตภัณฑ์ทุกขั้นตอนเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภคจากผลิตภัณฑ์ ซึ่งไม่เพียงแต่อยู่ในส่วนของผู้ผลิต และผู้จัดส่งวัตถุดิบเท่านั้น แต่รวมไปถึงผู้จัดการปัจจัยการผลิต ผู้ขนส่ง คลังสินค้า พ่อค้าคนกลาง และลูกค้า โดยห่วงโซ่อุปทานเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การทำฟาร์ม จนถึงปลายน้ำ คือลูกค้า ให้เห็นถึงปัญหาเพื่อนำมาแก้ไขและการนำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อหาโอกาสทางการค้าของประเทศไทยที่จะส่งออกสินค้าไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย เพื่อจัดทำโมเดลเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักรู้ถึงมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยลควควบคู่กับการได้ศึกษาระบบมาตรฐานฮาลาลของประเทศไทย ทั้งในด้านการส่งออกสินค้าให้ทันทั่วทั้งที่กับมาตรฐานการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยในอนาคต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามาตรฐานต่างๆ สำหรับการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของผู้ประกอบการไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ตามข้อกำหนดมาตรฐานของประเทศซาอุดีอาระเบีย
2. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย
3. เพื่อศึกษาโอกาสและความท้าทาย (SWOT) ข้อได้เปรียบทางการค้า ศักยภาพการแข่งขัน ของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยในการส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย
4. เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยให้สอดคล้องกับประเทศซาอุดีอาระเบียตามหลักมาตรฐานการนำเข้าของประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย

1. สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทยไปยังซาอุดีอาระเบียที่ขอเข้ารับรองตามมาตรฐานเพื่อการส่งออกสินค้าฮาลาลของประเทศไทยและมีชื่อที่ได้ขึ้นทะเบียน

และผู้ประกอบการที่รื้อดำเนินการการขอขึ้นทะเบียนกับทางหน่วยงาน Saudi Food and Drug Authority (SFDA) ของประเทศซาอุดีอาระเบีย

2.สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องด้านการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับการขอรับรองมาตรฐานฮาลาล สัตว์ปีกฮาลาลของประเทศไทยที่ทำการส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย มาตรฐานเกี่ยวกับการส่งออก กฎระเบียบและนำเข้าสินค้าสัตว์ปีกตามมาตรฐานของประเทศซาอุดีอาระเบีย

3.ศึกษาข้อมูลจากบทความวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี ระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนเอกสารทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูล Key Informant

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews)

การสัมภาษณ์เชิงลึกมีเป้าหมายเพื่อการศึกษา “แนวทางการพัฒนามาตรฐานเพื่อการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายหลังการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ไทย-ซาอุดีอาระเบีย” ซึ่งประกอบด้วยการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานเพื่อการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของประเทศไทย ทั้งก่อนและหลังที่มีการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ไทยและซาอุดีอาระเบีย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ แหล่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) โดยมีกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคำถามที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนด โดยมีการเตรียมความพร้อมสำหรับคำถาม เพื่อไม่ให้พบข้อผิดพลาดในการสัมภาษณ์สนทนาและได้คำตอบที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ แหล่งข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางวิชาการหนังสืองานวิจัยข้อมูลเนื้อหาที่มีการเผยแพร่ เกี่ยวกับเรื่องราวของการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทย มาตรฐานการนำเข้าของประเทศซาอุดีอาระเบีย เว็บไซต์ในสังคมโลกออนไลน์ ตลอดจนบทความที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนและหลังการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นก่อนการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบียทำให้เกิดการระงับการนำเข้าสัตว์ปีกและสินค้าอื่นๆจากประเทศไทยไปยังซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นเหตุผลทางการทูตที่ทำให้ซาอุดีอาระเบียตัดสินใจหยุดการนำเข้าสัตว์ปีกและสินค้าอื่นๆจากประเทศไทยเพื่อเป็นการตอบโต้ ทำให้ประเทศ

ไทยการสูญเสียตลาด การหยุดการส่งออกสัตว์ปีกไปยังซาอุดีอาระเบียทำให้ไทยสูญเสียตลาดใหญ่ที่เป็นลูกค้าหลักของสัตว์ปีก ส่งผลกระทบต่อรายได้ของอุตสาหกรรมสัตว์ปีกและผู้ผลิตในประเทศไทย ซึ่งการมองหาตลาดใหม่นั้น ไทยต้องหาดตลาดใหม่เพื่อทดแทนการสูญเสียตลาดซาอุดีอาระเบีย และอุตสาหกรรมสัตว์ปีกต้องเผชิญกับความท้าทายในการขยายตลาดไปยังประเทศอื่น ๆ

ต่อมาเมื่อมีการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย โดยมีการพูดคุยและการทำความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเรื่องการค้าสัตว์ การกลับมาเปิดตลาดหลังจากการฟื้นฟูความสัมพันธ์ซาอุดีอาระเบียได้เริ่มพิจารณาการนำเข้าสัตว์ปีกจากประเทศไทยอีกครั้ง ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับปรุงมาตรฐานและความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกไทย ไทยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานที่เข้มงวดของซาอุดีอาระเบีย เพื่อให้การส่งออกสัตว์ปีกเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร การฟื้นฟูตัวของการส่งออก การเปิดตลาดใหม่ทำให้การส่งออกสัตว์ปีกของไทยไปยังซาอุดีอาระเบียเริ่มกลับมาฟื้นตัว ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ให้กับอุตสาหกรรมสัตว์ปีกไทยและสนับสนุนเศรษฐกิจ การขึ้นทะเบียนหน่วยรับรองของประเทศไทย ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (CICOT) และการขึ้นทะเบียนโรงงาน 11 โรงงานในประเทศไทยเพื่อให้สามารถส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียได้ ในช่วงแรกๆที่มีการรื้อฟื้นความสัมพันธ์กันนั้น ประเทศไทยสามารถส่งออกได้จำนวนเยอะแต่ช่วงหลังๆที่ผ่านมาการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยกลับชะงักลงส่งออกได้จำนวนน้อยลง (กนกวรรณ จันทรอินทร์, 2556).

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 1 “ศึกษามาตรฐานต่างๆสำหรับการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของผู้ประกอบการไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ตามข้อกำหนดมาตรฐานของประเทศซาอุดีอาระเบีย”

ตามข้อกำหนดของใบรับรองสุขภาพ (Health Attestation) การส่งออกสินค้าสัตว์ปีกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายใต้ข้อกำหนดของ Saudi Food & Drug Authority (SFDA) ได้กำหนดไว้ว่าการผลิตและการบริโภคเนื้อจากสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีกนั้นต้องมีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค ทั้งในเรื่องของการเลี้ยงสัตว์ปีกนั้นควรมีการเลี้ยงสัตว์ในสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัย และไม่ใช้สารเคมีหรือยาที่ไม่เหมาะสม จะต้องการตรวจสอบสุขภาพสัตว์ปีกซึ่งควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและโรคต่างๆและในขั้นตอนกระบวนการผลิตควรมีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การฆ่า การแปรรูป จนถึงการจัดจำหน่ายและการเก็บรักษานั้นควรมีการเก็บรักษาในอุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการเน่าเสีย และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการเก็บรักษาอาหาร เนื้อสัตว์ปีกนี้ต้องไม่มีการปนเปื้อนหรือสัมผัสกับสัตว์ปีกหรือเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพต่ำกว่าหรือต้องห้ามตามหลักการของศาสนาอิสลาม ในระหว่างการเชือด การตัดแต่ง การเก็บรักษา หรือการขนส่ง รวมไปถึงการจัดการสุขาภิบาล การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่สะอาด รวมถึงการฝึกอบรมพนักงานในด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหาร และการติดตามและตรวจสอบควรมี

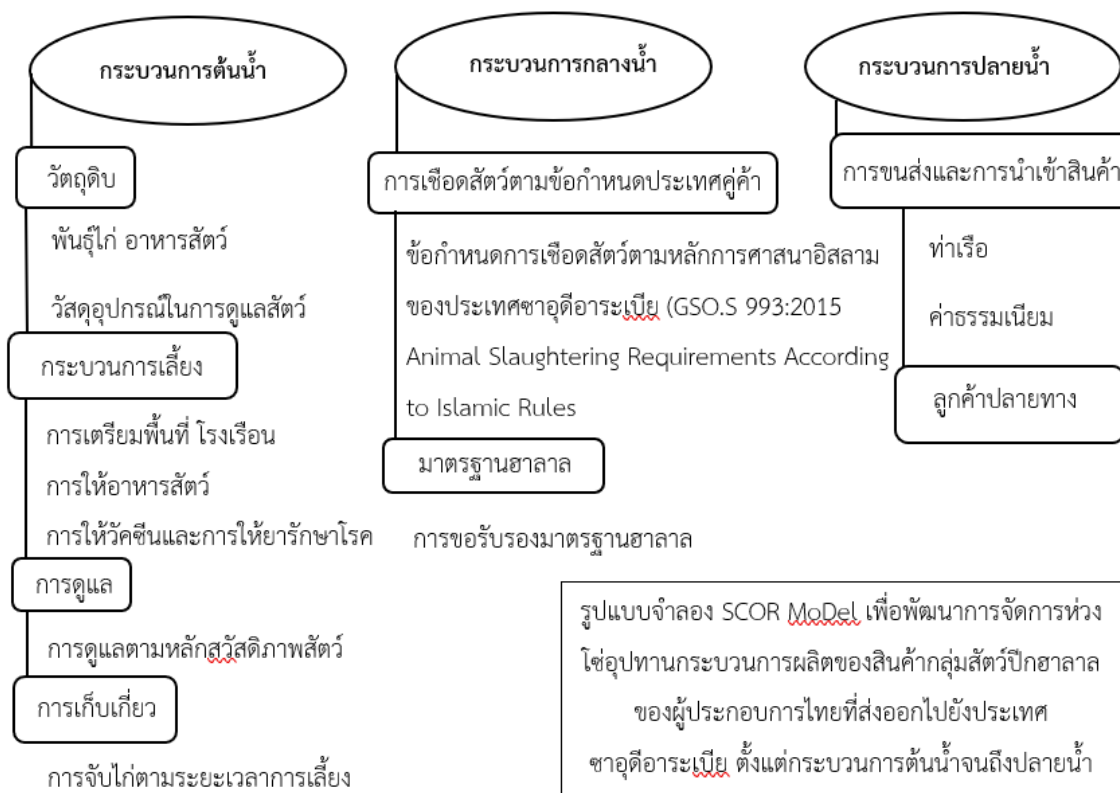
การตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและปลอดภัย (ภัทรพร สิริกาญจน, 2546)

เนื่องจากสัตว์ปีก และ หรือ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก ได้ผ่านการจัดการ ณ สถานประกอบการที่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่มีอำนาจและดำเนินการตามระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) ตามหลักการของ HACCP หรือระบบที่เทียบเท่า ความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) ดังนั้น โรงงานผลิตอาหารจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคและรักษาภาพลักษณ์ของธุรกิจ ซึ่งการผลิตอาหารในโรงงานเป็นกระบวนการที่หลากหลายขั้นตอนและเต็มไปด้วยความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

ดังนั้นการส่งออกสัตว์ปีกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานข้อกำหนดของใบรับรองสุขภาพ (Health Attestation) การส่งออกสินค้าสัตว์ปีกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายใต้ข้อกำหนดของ Saudi Food & Drug Authority (SFDA) ผู้ประกอบการโรงเชือดที่จะทำการส่งออกสินค้าสัตว์ปีกฮาลาลไทย จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของประเทศซาอุดีอาระเบียและมาตรฐานสากลที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 2 “ศึกษากระบวนการผลิตของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย”

การศึกษากระบวนการผลิตของการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาในกระบวนการผลิตสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 3 “ศึกษาโอกาสและความท้าทาย ข้อได้เปรียบทางการค้า ศักยภาพการแข่งขัน ของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยในการส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย”

SWOT Analysis วิเคราะห์ด้วยการใช้เมทริกซ์ที่มีสี่แฉกคือจุดแข็ง, จุดอ่อน, โอกาส, อุปสรรค จะทำการเริ่มต้นด้วยเมทริกซ์ว่างและในขั้นต่อไปคือการกรอกข้อมูลลงในกรอบสี่เหลี่ยม สี่มุม ในหลายๆ กรณีการระดมความคิดจะช่วยให้สร้างสิ่งที่เป็นไปได้เมื่อมีข้อสรุปที่คล้ายกันควรสรุปและจัดอันดับตามความสำคัญและ เริ่มต้นด้วยสิ่งที่สำคัญที่สุด (Rauch 2007, 416)

S = Strengthsจุดแข็ง	W = Weaknesseจุดอ่อน
O = Opportunities โอกาส	T = Threats อุปสรรค

จากการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิด SWOT Analysis พบว่า

จุดแข็ง ประเทศไทยมีระบบการทำฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ ทำให้คุณภาพสินค้ามีมาตรฐานความปลอดภัย มีเทคโนโลยีการผลิตที่ก้าวหน้าสามารถผลิตสินค้าได้คุณภาพตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกโดยเฉพาะไก่แปรรูปเมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกา จีน และบราซิล ซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญ

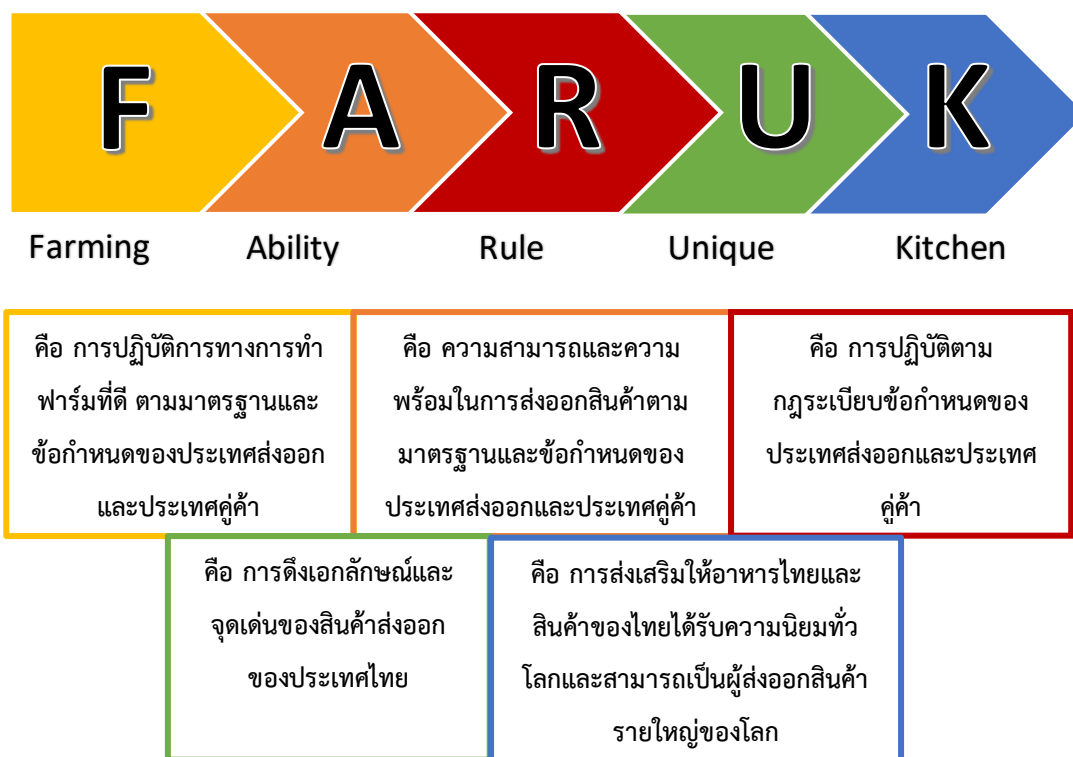
จุดอ่อน ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์ วัตถุดิบ อาหารสัตว์ เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงกว่า โดยเฉพาะ คู่แข่ง อุตสาหกรรมไก่ไทยมีความเสี่ยงจากพึ่งพาการนำเข้าพันธุ์ไก่ การส่งออกไก่ขนาดไซส์ตัวเล็กตามความนิยมบริโภคของคนในประเทศ ซาอุดีอาระเบียส่วนใหญ่ที่ขนาดน้ำหนัก 800 กรัม ยังไม่เป็นที่คุ้มทุนและค่อนข้างยากในการส่งออก

โอกาส การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกทำให้ความต้องการบริโภคอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์ โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากเนื้อไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำและมีราคาถูกเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่นๆ ตลาดของการบริโภคอาหารจำพวกฟาสต์ฟู้ดยังคงสูงขึ้นในตลาดซาอุดีอาระเบีย การเปิดให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาทำฟาร์มในประเทศซาอุดีอาระเบียในแผนVision 2030 การรื้อฟื้นความสัมพันธ์ไทย

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 4 “จัดทำแนวทางพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทย”

การจัดทำมาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยให้สอดคล้องกับประเทศซาอุดีอาระเบียตามหลักมาตรฐานการนำเข้าของประเทศซาอุดีอาระเบียนั้นมีความสำคัญเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยได้เตรียมความพร้อมในการเข้าถึงตลาดโลก มาตรฐานฮาลาลช่วยให้สินค้าสามารถเข้าถึงตลาดที่มีความต้องการ

สินค้าฮาลาลสูง เช่น ตะวันออกกลางและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การสร้างความเชื่อมั่นและการปฏิบัติตามมาตรฐานฮาลาลทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ และการส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืนมาตรฐานที่ชัดเจนช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุงกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (ศุภลักษณ์, 2559) ผู้ประกอบการที่มีมาตรฐานที่เข้มแข็งจะมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่นที่ส่งออกสินค้าเดียวกัน การจัดทำมาตรฐานนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่ชัดเจนตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำเพื่อให้ผู้ประกอบการได้ศึกษาและเตรียมความพร้อมในการส่งออกและการได้ส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น อาทิ การปฏิบัติการทางการทำฟาร์มที่ดี การประเมินความต้องการของตลาด ความสามารถในการส่งออกของผู้ประกอบการ การดึงดูดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทย การส่งเสริมสินค้าไทยในการส่งออกโดยจัดทำออกมาในรูปแบบของโมเดลที่มีชื่อว่า FARUK ซึ่งมาจากภาษาอาหรับที่ แปลว่า แยกแยะ ทำให้เรามองเห็นความแตกต่างหรือการจำแนกสิ่งต่างๆออกจากกันหรือวิเคราะห์ได้ชัดเจนมากขึ้น โดยแบ่งแต่ละตัวอักษรดังภาพต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยแนวทางการพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายหลังจากการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ไทย-ซาอุดีอาระเบีย

มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลไทยสอดคล้องกับมาตรฐานการนำเข้าของประเทศซาอุดีอาระเบีย

มาตรฐานการนำเข้าสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่า ข้อกำหนดต่างๆของทางประเทศซาอุดีอาระเบีย ภายใต้อำนาจของ Saudi Food & Drug Authority (SFDA) จะเน้นในเรื่องของการทำฟาร์มสัตว์ที่ดีให้เป็นไปตามมาตรฐาน GAP มาตรฐานดำเนินการตามระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) ตามหลักการของ HACCP หรือระบบที่เทียบเท่า หลักสวัสดิภาพสัตว์และการเชือดสัตว์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดการเชือดสัตว์ตามหลักการศาสนาอิสลามของประเทศซาอุดีอาระเบีย (GSO.S 993:2015) ซึ่งห้ามมีการทำสลบสัตว์ก่อนการเชือด เพราะทางประเทศซาอุดีอาระเบียมองว่าการทำสลบสัตว์นั้นเป็นการทรมานสัตว์ (มาลิก & ดวงใจชนก, 2563)

กระบวนการผลิตของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย

การจัดการฟาร์ม ปัจจุบันการเลี้ยงสัตว์ปีกของประเทศไทยจะเป็นแบบระบบปิด ฟาร์มจะตั้งห่างจากชุมชนบริเวณการเลี้ยงต้องเลี้ยงแบบปิดไม่ให้สัตว์ปีกเดินออกมาข้างนอกได้ ขนาดโรงเรือนเลี้ยงไก่ปฏิบัติตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ ต้องมีการคำนวณว่าแบบไหนที่จะทำให้สัตว์อยู่สบายไม่เครียดเสียจนเกินไป อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ของประเทศไทยเพื่อการส่งออกจะผลิตตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า

อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ของประเทศไทยเพื่อการส่งออกจะใช้เป็นอาหารแบบสูตรเฉพาะส่วนใหญ่จะเป็นข้าวโพด ข้าวสาลี ที่ใช้เป็นส่วนประกอบหลัก ส่วนประกอบบางตัวของอาหารสัตว์ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ประเทศไทยนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เป็นต้น (กนกพัชร, นิตยา, กมลทิพย์, ศศิตา, & จุฑารัตน์, 2556) ซึ่งไม่ใช่สายพันธุ์ไทย ซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศ เรียกว่ารุ่นปู่ย่า รุ่นย่าของไก่ออกลูกมาเป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไก่ ทำให้ทางประเทศไทยยังต้องรับภาระต้นทุนในส่วนนี้ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1) การเป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost Leadership) เป็นการให้ผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันกับคู่แข่ง ในขณะที่มีต้นทุนที่ต่ำกว่า แต่การลดต้นทุนยังมีความเสี่ยงแอบแฝงอยู่ด้วย เช่น ความล้าสมัย ในกระบวนการผลิต หรือนวัตกรรมหรือการบริการและกระจายสินค้า ซึ่งคู่แข่งอาจมีการพัฒนาให้ทันสมัยกว่า หรือการลดต้นทุนมากเกินไป อาจทำให้เกิดต้นทุนในการสร้างการรับรู้ของลูกค้ามากขึ้น

2) การสร้างความแตกต่าง (Differentiate) หมายถึง การสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในตัวสินค้าและบริการที่นำมาซึ่งความแตกต่างจากคู่แข่งรายอื่น เป็นกลยุทธ์ที่ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาตลอดเวลา เพราะคุณค่าที่เคยมีในอดีตอาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคเมื่อเวลาเปลี่ยนไป อีกเหตุผลหนึ่งเพราะการแข่งขันในตลาดมีสูงมาก ส่วนสินค้าและบริการที่มีอยู่ในตลาด ปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกันมาก องค์กรจึงต้องสร้างสินค้าและบริการให้แตกต่างจากคู่แข่งเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด

3) การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะส่วน (Market Focus) เป็นกลยุทธ์ที่องค์กรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดนั้น ที่มีความแตกต่างในเรื่องความต้องการสินค้า รูปแบบของผลิตภัณฑ์ สีสัน คุณภาพ และความคาดหวัง ที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นการดำเนินธุรกิจโดยใช้กลยุทธ์ธุรกิจเดียวกันในทุกตลาด จึงเป็นการดำเนินธุรกิจที่ไม่เหมาะสม

4) คุณภาพ (Quality) การที่ประเทศไทยมีการควบคุมไก่ Error ยอมรับที่ไม่เกิน 2% ก่อนที่จะมีการส่งไปที่โรงเชือด ซึ่งสัตว์แพทย์ที่ควบคุมดูแลฟาร์ม ตามข้อกำหนดของประเทศไทยที่ว่า ฟาร์มทุกฟาร์มจะต้องขอรับรองมาตรฐานเป็นมาตรฐาน GAP ดังนั้นจะต้องมีสัตว์แพทย์ควบคุมฟาร์ม ปัจจุบันลูกค้ามีความต้องการมากขึ้น ไม่เพียงแต่ต้องการสินค้าและบริการที่มีราคาถูก แต่ยังต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ นั่นคือคุณภาพอยู่ที่ความพึงพอใจของ ลูกค้าในอดีตที่ผ่านมามองการควบคุมคุณภาพเกิดขึ้นเมื่อสินค้าผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้วและได้รับการตรวจสอบข้อมูลตัวเลขจำนวนสินค้าที่ชำรุดเสียหายก่อนที่จะถึงมือลูกค้า แต่ในปัจจุบันการควบคุมคุณภาพจะเห็นตั้งแต่ในแนวทาง “ป้องกัน” เพื่อไม่ให้ความเสียหายเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่ธุรกิจที่จะผลิตสินค้าเท่านั้นที่จะให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพ ธุรกิจในส่วนของการบริการก็เน้น ในเรื่องของคุณภาพของการบริการเช่นกันเพื่อสร้างความพึงพอใจกับลูกค้า อันจะนำมาซึ่งความเป็นหนึ่งของธุรกิจ

กระบวนการกลางน้ำ

การปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการเชือดสัตว์ GSO.S 993:2015 ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ข้อกำหนดด้านการเชือดสัตว์ GSO.S 993:2015 ที่ไม่สอดคล้องกับกรมปศุสัตว์ แต่มีระบุใน สกอท. คือวิธีการเชือดสัตว์ในประเด็นการทำสลบสัตว์ปีก โดย GSO.S 993:2015 ได้ระบุการไม่อนุญาตให้ทำการสลบสัตว์ปีกด้วยกระแสไฟฟ้า หรือวิธีการอื่นใดที่จะทำให้สัตว์ปีกหมดสติระหว่างทำการเชือดสัตว์ ซึ่ง สกอท. ไม่ระบุ แต่เน้นให้ทำการสลบสัตว์ปีกในกรณีจำเป็น ในขณะที่กรมปศุสัตว์ ไม่ระบุ แต่เน้นให้มีการทำสลบสัตว์ปีก และทำการฆ่าสัตว์ก่อนพ้นจากสลบ (มาลิก & ดวงใจชนก, 2563)

จากแนวคิดการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอาจสรุปได้ว่าองค์กรจะสามารถดำรงอยู่ในธุรกิจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันและสามารถคาดการณ์อนาคตเพื่อปรับเปลี่ยนให้อยู่ในธุรกิจได้นั้น องค์กรต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

ด้านประสิทธิภาพ หมายถึง องค์กรต้องสามารถดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้แก่ทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเกิด ประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร และประหยัดเวลาสินค้าและบริการ ต้องมีคุณภาพ

ด้านคุณภาพ หมายถึง องค์กรต้องสามารถจัดระบบและวินัยในการทำงานเพื่อป้องกันความผิดพลาดเสียหายและมุ่งสร้างคุณค่าในกระบวนการทำงานทุกๆ ขั้นตอน เพื่อให้สามารถรักษามาตรฐานสินค้าไว้ได้อีกทั้งยังต้องพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ด้วยการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงงานและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ

ด้านนวัตกรรม หมายถึง องค์กรต้องสามารถรวบรวมความรู้ทักษะทางเทคโนโลยีและประสบการณ์ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์และนำเสนอสิ่งแปลกใหม่ในสินค้าและบริการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไปและยังรวมถึงการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการหรือขั้นตอนการทำงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น

ด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้า องค์กรต้องสามารถเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อเสนอสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการหรือเกินไปกว่าความคาดหวังซึ่งจะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ทั้งในคุณภาพสินค้าและบริการอยู่ตลอดเวลา

กระบวนการปลายน้ำ

ด้านการขนส่งและด้านนำเข้าสินค้าปลายทาง

ต้นทุนด้านการขนส่งของประเทศ การผลิตสินค้าหรือการบริการต่างๆย่อมต้องมีการติดต่อขนส่ง เช่น ขนส่งวัตถุดิบจากแหล่งวัตถุดิบไปยังโรงงานผ่านกระบวนการผลิตจนเป็นสินค้าจากนั้นต้องมีการขนส่งสินค้าสู่ตลาดเพื่อกระจายให้ถึงผู้บริโภคต้นทุนด้านการขนส่งมีได้หมายถึง เฉพาะค่าใช้จ่ายของยานพาหนะแต่รวมถึงวิธีการบรรจุหีบห่อขนถ่ายและป้อนเข้าโรงงานหากทำได้รวดเร็วก็จะเกิดการประหยัดมีการสูญเสียน้อย ต้นทุนที่ต่ำในการกระจายผลผลิตสู่ตลาดและผู้บริโภคก็ต้องมีต้นทุนต่ำด้วย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์จึงครอบคลุมหลายฝ่ายตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ วิธีการบรรจุขนถ่าย กระบวนการส่ง - รับของผู้จัด สร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งต่างๆทั้งระบบถนน ระบบราง ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ศุลกากรและโรงเก็บสินค้า เป็นต้น

ต้นทุนด้านการขนส่งจะต่ำได้ต่อเมื่อการขนถ่ายและนำส่งผลิตภัณฑ์ถึงจุดหมายโดยเร็ว สูญเสียน้อยสินค้าถึงมือผู้รับตามเวลาขั้นตอน กระบวนการศุลกากรทั้งนำเข้า – ส่งออก สะดวกรวดเร็วไม่ต้องเสียค่าเช่าโรงเก็บสินค้าหรือตู้คอนเทนเนอร์ ลดดอกเบี้ยของต้นทุนลงได้ด้วย การที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นองค์กรจะต้องพิจารณาถึงการใช้ตัวขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานทั้ง 4 ด้าน (ดวงพรรณ, 2549) คือ

1. สินค้าคงคลัง (Inventory) เป็นตัวขับเคลื่อนโซ่อุปทานที่สำคัญอย่างมากเพราะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินการในการคงคลังสินค้านั้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าของโซ่อุปทานได้โดยจะเริ่มตั้งแต่การจับเก็บบัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตและสินค้าสำเร็จรูปจนถึงการนำออกจากคลังสินค้า

2. การขนส่ง (Transportation) จากการที่มีการเคลื่อนย้ายของวัสดุคงคลังจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในโซ่อุปทานนั้น การขนส่งสามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายวิธีการรูปแบบและเส้นทางในการขนส่งซึ่งในแต่ละวิธีที่เลือกนั้นก็จะมีลักษณะเด่นและข้อดีที่ไม่เหมือนกัน คือ ทางเลือกในการขนส่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าของโซ่อุปทาน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อต้นทุนที่ใช้ในการผลิตด้วย

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) เป็นการจัดการองค์กรเพื่อช่วยในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานภายในองค์กรทั้งทางด้านการผลิต เก็บสินค้า และการขนย้ายผลผลิต การจัดสรรอุปกรณ์และทำเลที่ตั้งเพื่อทำให้ความสามารถในการผลิตเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและต้องมีความยืดหยุ่นได้ในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานในองค์กรซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบอย่างมากต่อการดำเนินการภายในโซ่อุปทาน

4. ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ประกอบด้วยข้อมูลดิบและการวิเคราะห์ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวัตถุดิบคงคลังการขนส่งสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่เกี่ยวข้องในโซ่อุปทานข้อมูลสารสนเทศของโซ่อุปทานนี้อาจถือได้ว่าเป็นตัวขับเคลื่อนโซ่อุปทานที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเพราะข้อมูลนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อตัวขับเคลื่อนโซ่อุปทานทุกตัวข้อมูลสารสนเทศจะช่วยในการจัดการกับโอกาสที่จะทำให้โซ่อุปทานมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและประสิทธิภาพมากขึ้น

โอกาสและความท้าทาย ข้อได้เปรียบทางการค้า ศักยภาพการแข่งขันของสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทยในการส่งออกไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย

จุดแข็ง (Strengths)

คุณภาพสินค้าของไทยมีมาตรฐานที่เข้มแข็งทั้งด้านความปลอดภัยอาหาร มาตรฐานการทำฟาร์มสัตว์ มาตรฐานการรับรองฮาลาล และได้รับการยอมรับจากต่างประเทศในด้านของสินค้าเนื้อสัตว์กลุ่มสัตว์ปีก ประเทศไทยจะเด่นในด้านการฆ่าและสินค้าและการตัดแต่งสินค้าเพราะขนาดของสัตว์ปีกไทยแน่นๆ เลี้ยงขนาดใหญ่เพื่อให้ได้ชิ้นส่วนที่มีเนื้อเยื่อสามารถนำไปตัดแต่งให้สวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของไทยสามารถอัพเกรดสินค้าได้เป็นระดับพรีเมียมได้ ด้วยฝีมือแรงงานของคนไทยที่มีความประณีตและสินค้าแปรรูปของไทยเป็นที่ถูกใจในหลายประเทศในด้านรสชาติและรูปแบบของสินค้า

จุดอ่อน (Weaknesses)

อุตสาหกรรมไทยยังต้องพึ่งพาการนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศอยู่รวมไปถึงการนำเข้าวัตถุดิบใช้ทำอาหารสัตว์ เคมีภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ว่าจะต้องเรียน น่าจะทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่ง ประเทศไทยเด่นเรื่องส่งสัตว์ปีกที่มีขนาดตัวใหญ่หรือสินค้าแบบชำแหละชิ้นส่วนหรือการตัดแต่งชิ้นส่วน และเนื่องด้วยประเทศซาอุดีอาระเบียนิยมรับประทานไก่ที่มีขนาดตัวเล็กทำให้ไทยมีแหล่งตลาดน้อยและมีความต้องการซื้อจากลูกค้าน้อย ถ้าประเทศไทยจะตีตลาด การส่งออกสัตว์ขนาดเล็ก อาจจะต้องเปลี่ยนทั้งระบบ Supply Chain สัตว์ปีกจำพวกเป็ดยังไม่เป็นที่นิยมในตลาดกว้างของประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งทำให้ส่งได้ในปริมาณที่น้อยและตลาดว้างแคบ

โอกาส (Opportunities)

ความต้องการบริโภคเนื้อไก่ยังเป็นที่ต้องการต่อประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ตลาดการค้าสัตว์ปีกเป็นที่นิยมการนำเข้าในหลายประเทศรวมทั้งประเทศซาอุดีอาระเบีย การรื้อฟื้นความสัมพันธ์ของไทยและซาอุดีอาระเบีย ส่งผลให้ตลาดของไทยและซาอุดีอาระเบียเกิดความคลี่คลายในหลายๆด้าน การค้าและการลงทุนกลับมาเติบโตอีกครั้ง และประเทศซาอุดีอาระเบียมีแผน Vision 2030 ยังเป็นการเปิดโอกาสแก่นักลงทุนในต่างประเทศอีกด้วยและเป็นโอกาสที่ดีของประเทศไทยที่จะได้ขยายตลาดและส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศซาอุดีอาระเบีย

อุปสรรค (Threats)

ซึ่งแต่ก่อนไทยมีลูกค้ากับทางประเทศซาอุดีอาระเบียอยู่มากมายพอหยุดชะงักไปหลังสถานการณ์ ระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบียภายหลังที่มีการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ขึ้นมาทำให้ลูกค้าที่เป็นลูกค้าเดิมของทางประเทศไทย ที่เคยมีแต่ก่อน ไปแสวงหาแหล่งนำเข้าสินค้าจากที่อื่น และทางประเทศซาอุดีอาระเบียมีการเปลี่ยนกฎระเบียบการนำเข้าใหม่อยู่ตลอดเวลาทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องติดตามกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่นั้นอยู่เสมอ และค่าธรรมเนียมการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ทำให้ไม่เป็นแรงจูงใจในการส่งออกแก่ผู้ประกอบการของประเทศไทย

แนวทางการพัฒนามาตรฐานการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของผู้ประกอบการไทย

การสร้างโมเดล FARUK คือมาตรฐานที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการได้ตระหนักและเตรียมความพร้อมเป็นลำดับขั้นตอนว่าควรให้ความสำคัญในเรื่องไหนเป็นอันดับแรกเพื่อให้การส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกฮาลาลของประเทศไทยมีมาตรฐานและมีคุณภาพที่สามารถสู้คู่แข่งจากประเทศอื่นได้ สามารถตีตลาดทางการค้าหรือขอส่วนแบ่งทางตลาดได้มากยิ่งขึ้น (ศราวุฒิ, 2559) ดังนี้

F = Farming การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามมาตรฐานของประเทศไทยและข้อกำหนดของประเทศ
 คู่ค้า

ผู้ประกอบการควรให้ความสนใจในการทำฟาร์มให้เป็นไปตามมาตรฐานการเลี้ยง การให้อาหาร การให้
 วัคซีนในสัตว์ การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การดูแลสัตว์ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์

A = Ability ความสามารถและความพร้อมในการส่งออกสินค้าตามมาตรฐานของประเทศไทยและ
 ข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า

ผู้ประกอบการจะต้องมีความสามารถในการส่งออก ทั้งในด้านของคุณภาพของสินค้า สามารถแข่งขันใน
 ตลาดต่างประเทศได้ ต้องไม่มีสินค้าที่คุณภาพต่ำส่งออกไป การเข้าใจในตลาดการศึกษาความต้องการของตลาด
 ของประเทศคู่ค้า รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มการตลาด

R = Rule คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบตามมาตรฐานของประเทศไทยและข้อกำหนดของประเทศ
 คู่ค้า

ทำความเข้าใจกฎระเบียบของกรมปศุสัตว์ การขอรับรองมาตรฐานฮาลาลและมาตรฐานของประเทศคู่ค้า
 เช่น กฎหมายการนำเข้า-ส่งออกสินค้า มาตรฐานสินค้าที่ส่งออก ข้อกำหนดด้านสุขอนามัยต่างๆ ข้อกำหนด
 การฉีดสัตว์ปีกตามหลักการศาสนาอิสลามของ GSO.S 993:2015 ของประเทศซาอุดีอาระเบีย

U = Unique คือ การดึงเอกลักษณ์และจุดเด่นของสินค้าส่งออกของประเทศไทย

สินค้าสัตว์ปีกจากไทยมีมาตรฐานในการผลิตที่สูง โดยเน้นเรื่องความปลอดภัยจากเชื้อโรคและการใช้
 สารเคมีที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค กฎข้อห้ามการใช้สารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์ทำให้ไม่เกิดสารตกค้างสู่ผู้บริโภค
 มีสินค้าสัตว์ปีกหลากหลายประเภท เช่น ไก่และเป็ดสดแช่แข็ง ชิ้นส่วนไก่และเป็ด ไก่แปรรูป ซึ่งตอบสนอง
 ความต้องการของตลาดต่างประเทศได้ทุกตลาด การดึงเอกลักษณ์ เช่น การใช้แบรนด์ที่เน้นความเป็นไทยและ
 คุณภาพของสินค้า รสชาติที่ปรุงโดยฝีมือคนไทยเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก ฝีมือการตกแต่งและการชำแหละชิ้นส่วน
 ของแรงงานไทยมีความประณีตและสวยงาม

K = Kitchen คือ การส่งเสริมให้อาหารไทยและสินค้าของไทยได้รับความนิยมทั่วโลกและสามารถ
 เป็นผู้ส่งออกสินค้ารายใหญ่ของโลก

เข้าร่วมงานแสดงสินค้าและเทศกาลต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ค้าส่งและผู้บริโภคได้ทดลองและรู้จัก
 สินค้าไทยในฐานะที่ประเทศไทยเป็นครัวโลก เช่น การจัดแสดงสินค้ากลุ่มตะวันออกกลาง การจัดแสดงสินค้า

อุปโภคบริโภคจากประเทศไทย เพื่อให้ผู้เข้าชมงานจากทั่วภูมิภาคตะวันออกเฉียงซึ่งมีกำลังซื้อสูง รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกได้เลือกชมเลือกซื้อสินค้า เป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าของไทยกับผู้คน จึงเป็นโอกาสพิเศษที่ผู้ประกอบการไทยจะได้โชว์สินค้าของไทยให้ถูกใจลูกค้าใหม่ๆเข้ามาสั่งซื้อสินค้าจากเรา พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้จัดจำหน่ายและผู้ค้าปลีกในต่างประเทศ เพื่อขยายช่องทางการจัดจำหน่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยในอนาคตมีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการส่งออกสินค้ากลุ่มสัตว์ปีกของไทยไปยังประเทศซาอุดีอาระเบียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตประกอบด้วย

1. การศึกษาวัฒนธรรมการบริโภคและความต้องการของตลาดซาอุดีอาระเบีย
2. การพัฒนาระบบการรองรับและการติดต่อ
3. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตและการเชือดสัตว์
4. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งออก

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ จันทรอินทร์. (2556). การส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. <http://repository.msu.ac.th/handle/11228/3883>
- กวี จงกิจถาวร. (2565, 9 กุมภาพันธ์). ความสัมพันธ์ไทย-ซาอุ มีมากกว่าที่คิด. ไทยพับลิก้า. <https://thaipublica.org/2022/02/kavi-chongkittavorn09>
- ดวงพรรณ กริชชาญชัย. (2549). การบริหารจัดการโซ่อุปทาน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภาพร กอประเสริฐ, นิตยา งามยิ่งยง, กมลทิพย์ ทับทิม, ศศิตา ขาวนาตรี, & จุฑารัตน์ เพ็ญเสมอ. (2556). การจัดการโซ่อุปทานธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในจังหวัดกาญจนบุรี. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พิเศษพร วดวงศ์. (2566, 29 สิงหาคม). พั่นคืนความสัมพันธ์ไทย-ซาอุ ไทยได้อะไร และโอกาสของอุตสาหกรรม Healthcare. ไทยพับลิก้า. <https://thaipublica.org/2023/08/nida-sustainable-move44>
- ภัทรพร สิริกาญจน. (2546). อิสลามศึกษาเบื้องต้น. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- มาลิก อับดุลบุตร, & ดวงใจชนก ทับทัน. (2563). การศึกษาการเชือดสัตว์ปีกฮาลาลของประเทศไทยตามข้อกำหนดของประเทศสหรัฐอเมริกา (เอกสารวิชาการหมายเลข 64(2)-0312-030). สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์.
- ศุภลักษณ์ ตันติถาวร. (2559). อิทธิพลของปัจจัยศักยภาพและความท้าทายต่อการส่งออกสินค้าอาหารฮาลาลของไทยในตลาดโลก: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์และสัตว์ปีก [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหิดล]. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/handle/123456789/1663>
- สาธิตา คำสุวรรณ. (2554). นโยบายส่งเสริมการส่งออกอาหารฮาลาลไทยและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์อาหารฮาลาลไทยในกลุ่มผู้บริโภคมุสลิมตะวันออกกลาง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/549>
- อารีย์, ศ. (2559, 13 พฤษภาคม). วิสัยทัศน์ชาอู่อาระเบีย 2030 กับโอกาสของไทย. คมชัดลึก. <https://www.komchadluek.net/news/227548>
- อริยา ส่งแสงชัย. (2559). การจัดการด้านการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการอาหารไทย [การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/2237>